

INFORMACIJA O RADU KOMISIJE ZA IZRADU GRAĐANSKOG ZAKONIKA

Na osnovu odluke Vlade Crne Gore o obrazovanju Komisije za izradu Građanskog zakonika, od 17.06.2022. godine, Komisija za izradu Građanskog zakonika, na čijem čelu je ministar pravde Marko Kovač, je održala niz sastanaka na kojima su razmatrane odredbe koje se odnose na svojinsko-pravne odnose, obligacione odnose i nasljedno-pravne odnose. Ovaj projekat od državnog interesa predviđa kodifikaciju propisa i normi kojima se uređuju ugovorna, porodična, nasljedna i druga prava koja oblikuju svakodnevni život i obezbjeđuju veću pravnu sigurnost i veći stepen zaštite ličnih prava građana. Na svakomjesečnim sastancima Komisije, u čijem sastavu su i profesori Pravnog fakulteta Univerziteta Crne Gore Zoran Rašović i Radoje Korać, sutkinja Vrhovnog suda Crne Gore Nataša Božović, sutkinja Višeg suda u Podgorici Senka Danilović, advokatica Tamara Durutović, advokat Marjan Marković, generalni direktor Direktorata za krivične sankcije i nadzor u Ministarstvu pravde Stevan Brajušković i samostalna savjetnica u Direktoratu za krivično i građansko zakonodavstvo Džana Kajević, kao sekretarka Komisije, analizirala su se važeća zakonska rješenja, njihovo unaprjeđenje i međusobno usaglašavanje, usaglašavanje sa ratifikovanim međunarodnim konvencijama i međunarodnim standardima, evropskom pravnom tekovinom, praksom Evropskog suda za ljudska prava i Evropskog suda pravde.

Do sada je Komisija završila rad na odredbama koje se odnose na: prouzrokovanje štete, odgovornost po osnovu krivice, odgovornost za drugog, odgovornost privrednog društva i drugih pravnih lica prema trećem, odgovornost za štetu od opasne stvari ili opasne djelatnosti, odgovornost u slučaju udesa izazvanog motornim vozilima u pokretu, odgovornost proizvođača stvari sa nedostatkom, odgovornost za štetu od životinja, odgovornost za štetu od građevina, posebni slučajevi odgovornosti, naknada materijalne (imovinske) štete, obim naknade materijalne štete, naknada materijalne štete u slučaju smrti, tjelesne povrede i oštećenja zdravlja, naknada materijalne štete u slučaju povrede časti i širenja neistinitih navoda, odgovornost više lica za istu štetu, pravo oštećenika poslije zastarjelosti prava da zahtijeva naknadu, sticanje bez osnova, pravila vraćanja, poslovodstvo bez naloga, vršenje tuđih poslova protiv zabrane, nepravo poslovodstvo, odobrenje, jednostrana izjava volje, javno obećanje nagrade, hartije od vrijednosti, prenos hartije od vrijednosti, promjene kod hartije od vrijednosti, ispunjenje obaveze iz hartije od vrijednosti, povjeriočeva prava i dužnikove obaveze, ugovornu kaznu, zateznu kamatu, pobijanje dužnikovih pravnih radnji, pravo zadržavanja, povjeriočeva prava u nekim posebnim slučajevima, prestanak obaveza, opšta pravila o ispunjenju, ispunjenje sa subrogacijom, subjekt kome se vrši ispunjenje, predmet ispunjenja, uračunavanje ispunjenja, vrijeme ispunjenja, mjesto ispunjenja, priznanica, vraćanje obveznice, docnju dužnika, docnju povjerioca, polaganje i prodaju dugovane stvari, ostale načine prestanka obaveza, otpuštanje duga, prenov, konfuziju, nemogućnost ispunjenja, otkaz, smrt, zastarjelost, zastoj i prekid zastarijevanja, novčane obaveze, ugovornu kamatu, alternativne obaveze, fakultativne obaveze, djeljive obaveze, solidarne obaveze, solidarnost povjerilaca,

nedjeljive obaveze, cesiju, preuzimanje duga, pristupanje dugu i preuzimanje ispunjenja, ovlaštenja povjerioca u fakultativnoj obavezi, ugovor o prodaji, sastojke ugovora o prodaji, cijenu, obaveze prodavca, istovremeno izvršenje predaje stvari i isplate cijene, odgovornost za materijalne nedostatke, prava kupca, garanciju za ispravno funkcionisanje prodate stvari, odgovornost za pravne nedostatke, obaveze kupca, preuzimanje stvari, obaveze čuvanja stvari za račun saugovornika, naknadu štete u slučaju raskida prodaje, prodaja sa pravom preče kupovine, kupovina na probu, prodaja po uzorku ili modelu, prodaja sa specifikacijom, prodaja sa zadržavanjem prava svojine, prodaja sa obročnim otplatama cijene, razmjena, prodajni nalog, zajam, obaveze zajmodavca, obaveze zajmoprimca, poklon, poklon sa teretom ili nalogom, odgovornost poklonodavca, opozivanje poklona, poklon za slučaj smrti, zakup, obaveze zakupodavca, obaveze zakupca, podzakup, otuđenje zakupljene stvari, prestanak zakupa, zakup stana, zakup poslovnog prostora, zasnivanje zakupa, prava i obaveze ugovornih strana, prestanak zakupa na neodređeno vrijeme, posuda, obaveze davaoca na posudu, obaveze uzimaoca na posudu, rizik slučajne propasti, ugovor o djelu, zaključivanje ugovora nadmetanjem, obaveze poslenika, odgovornost za nedostatke, obaveze naručioca, rizik, prestanak ugovora, ostava, obaveze ostavoprimca, prava ostavoprimca, posebne slučajeve ostave, nalog, obaveze nalogodavca i prestanak naloga, ostvarivanje prava nasljeđivanja, predmet nasljeđivanja, zaostavštinu, vanbračne i građanske srodnike, nasljedno pravo stranaca, osnove pozivanja na nasljeđe, raspolaganje testamentom, zaostavštinu bez nasljednika, krug zakonskih nasljednika, nasljedne redove, pravo predstavljanja, zaostavštinu bez nasljednika, usvojioce i usvojenike, smanjenje dijela supružnika, povećanje nasljednog dijela supružnika, slučaj kad supružnik gubi pravo da naslijedi, povećanje nasljednog dijela roditelja, nužne nasljednike, nužni i raspoloživi dio, utvrđivanje vrijednosti zaostavštine, definiciju poklona, određivanje vrijednosti poklona, poklon u vidu osiguranja, izdvajanja u korist zakonskih nasljednika koji su privređivali sa ostaviocem, izdvajanje predmeta domaćinstva, povredu nužnog dijela, red smanjenja i vraćanja, srazmjerno smanjenje raspolaganja testamentom, srazmjerno smanjenje legata naloženih testamentom nasljedniku ili legatoru, red vraćanja poklona, položaj poklonoprimca koji vraća poklon, zahtjev za smanjenje raspolaganja testamentom i vraćanje poklona, zastarjelost tužbe, isključenje nužnih nasljednika iz nasljeđa i lišenje nužnog dijela u korist potomaka, uračunavanje poklona i legata u nasljedni dio, uslove za punovažnost testamenta, oblike testamenta, sadržinu testamenta i nedostojnost za nasljeđivanje, sadržinu legata, podlegat, lice koje je dužno da izvrši legat, naplatu povjerilaca prije legatara, smanjenje legata i tereta, pravo legatara kad dužnik legata ne naslijedi, prestanak prava legatara, prestanak legata u drugim slučajevima, odgovornost legatara za dugove zavještaoca, legat ostavljen povjeriocu, legat ostavljen dužniku, legat zavještaočevog potraživanja, legat stvari određenih po rodu, zastarijevanje legata, izvršioce testamenta, opozivanje testamenta, ništavost ugovora o nasljeđu i o budućem nasljeđu ili legatu, ustupanje i raspodjela imovine za života, doživotno izdržavanje, otvaranje nasljeđa, sticanje zaostavštine i odricanje od nasljeđa, odgovornost nasljednika za dugove ostaviočeve i diobu nasljeđa, subjekta i objekte prava svojine, određenost i vršenje stvarnih prava, zloupotrebu stvarnih prava, pravo svojine, jedinstvenost prava svojine, državu kao vlasnika, prostiranje prava svojine, društvenu funkciju svojine, ograničenja,

ograničenja pravnim poslom, oduzimanje prava svojine, službenost, zalogu, fiducijarnu svojinu, sticanje i prestanak prava svojine, sjedinjenje (spajanje i smješa), građenje na tuđem zemljištu, održaj, sticanje od nevlasnika, sticanje na osnovu pravnog posla sa vlasnikom, nalaz stvari, nalaz skrivenog blaga i prestanak prava svojine, zaštitu prava svojine, tužbu za povraćaj stvari, imenovanje prethodnika, prigovore tuženog kao imaoca obligacionog prava, obavezu vraćanja stvari i plodova, naknadu za korišćenje i odgovornost za štetu, naknadu nužnih troškova, naknadu korisnih troškova, naknadu luksuznih troškova, zadržavanje stvari, zastarjelost potraživanja, nastupanje nesavjesnosti, nezastarivost zahtjeva, publicijansku tužbu, tužbu zbog uznemiravanja svojine, tužbu radi pravičnog zadovoljenja zbog povrede prava svojine, hitnost rješavanja, susvojnu, upravljanje suvlasničkom stvarju, preduzimanje poslova redovnog upravljanja stvarju, odluku o postavljenju i opozivu upravnika, način korišćenja stvari, preduzimanje neophodnih hitnih poslova, preduzimanje poslova koji prelaze okvire redovnog upravljanja imenovanje upravnika, pravo suvlasnika na diobu, ugovor o nevršenju diobe, dejstvo ugovora o nevršenju diobe prema trećim licima, ugovornu diobu, sudsku diobu, fizičku diobu, javnu prodaju, troškove diobe, zajedničku svojinu, povjeravanje upravniku, upis u katastar nepokretnosti, ustupanje dijela zajedničara i etažnu svojinu, stvarne službenosti, posebne slučajeve stvarnih službenosti, nužni prolaz, nepravilne službenosti, lične službenosti, plodouživanje, očuvanje suštine i namjene stvari, prestanak prava službenosti, zaštita, pravo stanovanja, susjedska prava, uređivanje međa, opasnost od rušenja zgrade, pristup na tuđe, zaštita od štetnih uticaja (imisija), upotreba tuđe nepokretnosti radi izvođenja radova, pravo upotrebe utrine i druge odredbe.

U narednom periodu Komisija će raditi na nacrtu odredaba koje regulišu oblast porodičnog prava, kao i prava ličnosti, čime će nacrt Građanskog zakonika biti kompletan i spreman za raspravu i razmatranje pred stručnom i laičkom javnosti.

Ovaj značajan iskorak za Crnu Goru i njene građane značiće jačanje crnogorskog pravnog sistema i pravosuđa, ali i pouzdaniji pravni ambijent za ukupan napredak društva. Donošenjem Građanskog zakonika ubrzaće se i neophodni integracioni procesi, koji su bitan uslov za dalji prosperitetni razvoj Crne Gore.